

JUHISED SIGADE AAFRIKA KATKU TÕRJUMISEKS METSAS

Igalt metssealt, kellel kahtlustatakse sigade Aafrika katku (SAK), tuleb võtta proovid. Kütitud metssigadelt kogutakse SAK-i uuringuks vereproovid jahimeeste kaasabil.

I tsoonis peavad olema uuritud kõik kütitud metssead, keda soovitakse I tsoonist välja viia. II ja III tsoonis tuleb võtta proovid igalt surnuna leitud ja kütitud metssealt.

1 PROOVI VÕTMINE

Kütitud metssigadelt tuleb SAK-i uuringuks võtta VEREPROOV.

- Võta puhast verd, soovitatavalt südamest või kopsust. Veres ei tohi olla muid lisandeid (köhuõõnevedelikku, maosisu, väljaheiteid). Ebakvaliteetse proovi analüüs ei pruugi tulemust anda.
- Vereproov võta punase korgiga katseklaasi (küsi kohalike veterinaarikeskusest). Verd peab olema vähemalt pool katseklaasi.
- Sulge katseklaas korralikult ja veendu, et see ei leki.

2 PROOVI MÄRGISTAMINE JA PAKKIMINE

- Katseklaasile kirjuta veekindla markeriga proovi ID (jahiloo number või küttemisjärgsel esmakontrollil antud number).
- Pane märgistatud katseklaas puhtasse plastkotti. Sulge kott korralikult! Võimalusel kasuta soonsulguri (*minigrip*) või traadiga suletavat plastkotti.
- Korraga mitmelt metssealt proove kogudes veendu, et iga katseklaas on korralikult suletud ja korrektselt märgistatud. Katseklaasid võid panna ühte plasttopsi ja pakendada plastkotti. Sulge kott korralikult!

3 PROOVI SÄILITAMINE

- Vii vereproov esimesel võimalusel kohaliku veterinaarikeskusesse, volitatud veterinaararstile või otse Tartu laborisse.
- Vereproov tuleb toimetada laborisse võimalikult kiiresti – soovitatavalt 4–6 tunni jooksul, kuid mitte hiljem kui 24 tundi pärast proovi võtmist.

NB! Ära proovi külmuta!

4 KAASKIRJA TÄITMINE

Koos prooviga esita loetavalt täidetud kaaskiri. Kaaskirja täidab proovivõtja või veterinaarjärelevalveametnik.

Kaaskirjal peavad olema:

- proovivõtja andmed;
- proovi(de) üldandmed (sh looma küttemise või leidmise koht, aeg);
- looma vanus, sugu ja epidemioloogilised andmed (kas kütitud metsseal esines haigusele viitavaid tunnuseid; kas looma siseelundite kontrollimisel esines kõrvalekaldeid).

Ühe jahi ajal samas kohas kütitud metssigade proovid võid saata laborisse ühe kaaskirjaga, milleks täida lisaleht. Proovid peavad olema identifitseeritavad ja seostatavad kaaskirjal oleva tähistusega.

5 PROOVIDE VASTUVÕTT

SAK-i uuringuid tehakse ainult veterinaar- ja toidulaboratooriumi Tartu laboris Kreutzwaldi 30, kus võetakse proove vastu 24/7. Jahimehed võivad toimetada proovid otse Tartu laborisse või maakondlikku veterinaarikeskusesse (avatud tööpäevadel 8.00–16.00, laupäeviti vastuvõtuajal; vastuvõtuajad leiad VTA kodulehelt).

6 KÜTITUD LOOMADE TRANSPORT JA HOIUSTAMINE

Uurimata metssigade väljaviimine kitsendustega tsoonidest on keelatud.

- Kui I tsoonis kütitud metssiga soovitakse viia kitsendusteta tsooni lihakäitlemisettevõttesse, tuleb lihakeha hoida proovitulemuse saabumiseni saastumise eest: rippasendis ruumis, kus temperatuur on 0–7 °C.
- Rümpasid tuleb säilitada eraldi, et need ei puutuks omavahel kokku; iga rümp peab olema identifitseeritav. Kui külmkambris hoitud rümpadest osutub üks SAK positiivseks, tuleb kõik rümpad hävitada.

- Kütitud metssea võib I tsoonist välja viia ainult negatiivse uurimistulemuse korral, mis lisatakse kütitud uluki esmakontrolli tulemuste kohta vormistatud deklaratsioonile.
- II-III tsoonist pärinevate negatiivse uurimistulemusega metssigade liha võib turustada vaid II-III tsoonis.
- Transportimiseks kasutatud autot tuleb puhastada ja desinfitseerida. Soovitatav on kasutada autos metssigade transportimisel kergesti pestavaid ja desinfitseeritavaid vanne.
- Kui kütitud metsseal on ilmsed haigus-tunnused, nt kummaline inimpelguseta käitumine, või on lahangul ilmnenud muutused siseelundites, tuleb siga kohe pärast proovi võtmist kohapeal matta või toimetada lähimasse selleks ette nähtud konteinerisse.

7 TULEMUSTEST TEAVITAMINE

Analüüsi tulemusest saab operatiivselt teada anda üksnes juhul, kui kaaskirjale on selgelt ja loetavalt märgitud proovi saatja andmed (eelkõige toimiv meiliaadress ja telefoninumber). Labor teavitab analüüsi tulemusest e-kirjaga, telefonitsi või sõnumiga. Analüüsi tulemuse saab üldjuhul kätte proovi Tartu laborisse jõudmisele järgneva päeva õhtuks. Kui proovide hulk ületab labori võimsuse, uuritakse kõigepealt kodusigade proove ja seejärel metssigade proove.

A. Kui analüüsi tulemus on negatiivne:

- võib liha kasutada oma tarbeks;
- võib I tsoonis kütitud metssea liha viia väljaspool kitsendustega tsoone asuvasse lihakäitlemisettevõttesse;
- võib II-III tsoonis kütitud metssea liha viia II-III tsooni lihakäitlemisettevõttesse;
- riskipiirkondades (I-III tsoon) kütitud metssigade liha Eestist välja viia ei või.

B. Kui analüüsi tulemus on positiivne:

- mata metssearümp viimasele asukohale võimalikult lähedale (kattes vähemalt 0,5 m pinnasekihiga, et välistada metsloomade ligipääsu korjusele) või toimeta lähimasse selleks ette nähtud konteinerisse. Infot konteinerite asukoha kohta saad kohalikult jahiseltsilt või maakondlikust veterinaarkeskusest;
- hüvitatakse matmise või konteinerisse toimetamise kulud proovi alusel Eesti Jahimeeste Seltsi kaudu.

8 BIOOHUTUS IGAL SAMMUL

Juhised desinfitseerimiseks saad maakondlikust veterinaarkeskusest või volitatud veterinaararstilt. Puhasta ja desinfitseeri kõik: rõivad, jalanõud, relvad, jahikott, metssea transportimiseks kasutatud auto, metssea hoiustamise ruumid ja külmkamber. Ise mine sauna!

Ükski jahimees ei tohi pärast jahil käimist läheneda 48 tunni jooksul ühelegi seakasvatusele!

Lisainfo ja kontaktid veebilehel www.SEAKATK.ee või www.EJS.ee

VETERINAAR- JA TOIDUAMET
Väike-Paala 3, 11415 Tallinn
tel 605 1710
vet@vet.agri.ee
www.vet.agri.ee

**VETERINAAR- JA
TOIDLABORATOORIUMI
TARTU LABOR**
Kreutzvaldi 30, 51006 Tartu
tel 738 6117, 506 6687
info@vetlab.ee
www.vetlab.ee

**MAAKONDADE VETERINAAR-
KESKUSTE KONTAKTANDMED**

HARJUMAAL
Västriku 2b, Tallinn,
tel 658 0420

HIUMAAL
Hiiu mnt 3, Käina, tel 462 2030

IDA-VIRUMAAL
Viru 5a, Jõhvi linn, tel 336 6774

JÕGEVAMAAL
Ravila 10, Jõgeva, tel 772 0201

JÄRVAMAAL
Pärnu 58, Paide, tel 385 4520

LÄÄNEMAAL
Jaani 8, Haapsalu, tel 472 4791

LÄÄNE-VIRUMAAL
Neffi 2, Piira, tel 323 2050

PÄRNUMAAL
Haapsalu mnt 86, Pärnu,
tel 447 1614

PÕLVAMAAL
Puuri tee 1, Põlva, tel 799 4441

RAPLAMAAL
Kuusiku tee 6, Rapla,
tel 489 2590

SAAREMAAL
Kohtu 10, pk 35, Kuressaare,
tel 453 1273

TARTUMAAL
Vahi, Tartu vald, tel 740 1208

VALGAMAAL
Tartu mnt 79, Valga,
tel 766 6712

VILJANDIS
Vabaduse plats 4, Viljandi,
tel 435 0020

VÕRUMAAL
Võrumõisa tee 4, Võru linn,
tel 782 4051

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Veterinaar- ja
toidulaboratoorium

MAELUMINISTEERIUM

Eesti Jahimeeste Selts